

SPIŠSKÁ KATOLÍCKA CHARITA
Slovenská 30, 052 01 Spišská Nová Ves

Program Centra pre deti a rodiny sv. Jozefa

A. Kontaktná adresa a telefónne číslo alebo iný kontaktný údaj centra:

Spišská katolícka charita, Slovenská 30, 052 01 Spišská Nová Ves; 053 / 44 24 500

B. Adresa miesta vykonávania opatrení:

Centrum pre deti a rodinu sv. Jozefa, J. Wolкера 41, 052 01 Spišská Nová Ves

C. Účel centra:

Centrum pre deti a rodiny sv. Jozefa je podľa § 45 ods.1 zariadenie zriadené na účel vykonávania:

a) opatrení dočasne nahrádzajúcich dieťaťu jeho prirodzené rodinné prostredie alebo náhradné rodinné prostredie na základe rozhodnutia súdu o nariadení ústavnej starostlivosti, o nariadení neodkladného opatrenia alebo o uložení výchovného opatrenia.

b) V rámci novely zákona č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele s a o zmene a doplnení niektorých zákonov sa v centre umožňuje zotrvanie dieťaťa po dovŕšení plnoletosti v prípade, že:

- * o to mladý dospelý (MD) požiada,
- * MD sa naďalej sústavne pripravuje na povolanie,
- * Centrum uzatvorí s MD Dohodu o zotrvaní mladého dospelého v CDR.

Tá sa uzatvára v zmysle ustanovenia § 55 ods. 1 Zákona č. 305/2005 Z. z., kde centrum s MD písomne dohodne podmienky predĺženia pobytu.

Centrum vykonáva opatrenia tohto účelu pobytovou formou.

D. Druh vykonávaných opatrení, ak účelom centra je vykonávanie:

Centrum pre deti a rodiny sv. Jozefa vykonáva pobytové opatrenia súdu, ktoré dočasne nahrádzajú dieťaťu jeho prirodzené rodinné prostredie alebo náhradné rodinné prostredie na základe rozhodnutia súdu o nariadení neodkladného opatrenia, o uložení výchovného opatrenia a o nariadení ústavnej starostlivosti.

E. Forma vykonávania opatrení:

Centrum pre deti a rodiny podľa § 45 ods. 4 vykonáva opatrenia pobytovou formou.

F. Opis cieľovej skupiny centra:

Cieľovou skupinou v Centre pre deti a rodiny sv. Jozefa sú v súlade s vyhláškou 103/2018 §20 bod 6 písm. f) deti umiestnené na základe súdneho rozhodnutia vo veku 0 – 18 rokov s mentálnym postihnutím, telesným postihnutím, zmyslovým postihnutím, kombináciou postihnutí a deti s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorých zdravotný stav si vyžaduje osobitnú starostlivosť výlučne pobytovou formou. Deti sú aktuálne umiestnené v dvoch špecializovaných samostatných skupinách, kapacita je 16 detí.

G. Dôvody vylučujúce vykonávanie opatrení v centre:

V centre pre deti a rodiny neplánujeme vykonávať dobrovoľné pobyty podľa § 47 a § 48 zákona.

H. Celkový počet miest v centre:

Centrum je umiestnené v jednej budove, kde aktuálne vykonávame opatrenia pobytovou formou v dvoch špecializovaných samostatných skupinách. Celková kapacita je 16 detí.

I. Opis vnútorných priestorov a vonkajších priestorov centra:

Do objektu je bezbariérový prístup a k dispozícii je i výt'ah. Na prvom podlaží majú bývanie deti prvej špecializovanej skupiny aktuálne zabezpečené v 3 samostatných izbách, ktoré sú vybavené základným nábytkom – u menších detí je to posteľka, komoda na oblečenie, prebaľovací pult, ak si to zdravotný stav dieťaťa vyžaduje máme k dispozícii tiež monitory dychu. Dve staršie deti majú samostatné izby vybavené posteľou zo zábranou (príp. polohovacou posteľou), skriňami na oblečenie, stolíkmi na písanie, menšími skrinkami/policami na hračky, knihy a osobné veci. Každé dieťa má i osobné vybavenie, ktoré má uložené v izbe v skrinke a má možnosť si ju zamknúť. Hodnotnejšie veci si môže v prípade záujmu dieťa uložiť v kancelárii sociálneho pracovníka v uzamykateľnej skrinke. Pre útulnejší dojem sú izby detí ozdobené ich fotkami, kresbami či rôznymi obľúbenými hračkami, taktiež aj difuzérmi na zvlhčovanie vzduchu -i v rámci aromaterapie. Izba pre mladého dospelého je vybavená polohovacou posteľou, nábytkom, písacím stolom, skriňou, klimatizáciou a jeho osobnými vecami. V spoločnej herni, kde trávia väčšinu dňa, je prebaľovací pult, regál s potrebnými hygienickými potrebami (plienky, krémy, papierové a vlhčené utierky, rukavice, dezinfekčný prostriedok a pod.), stôl a stoličky, veľký matrac na polohovanie, detská ohrádka, detské jedálenské stoličky, televízor s DVD prehrávačom, rádio, rôzne polohovacie vankúše, kresielka, hrazdičky, fit lopta, knihy a hračky pre deti.

Súčasťou oddelenia pre samostatnú špecializovanú skupinu je aj miestnosť pre prácu zdravotnej sestry. Miestnosť je vybavená základným nábytkom – posteľou, uzamykateľnými skrinkami na zdravotnú dokumentáciu a materiál ako napr. lieky, odsávačka hlienov, teplomery, obvazový materiál, sterilné rukavice a iné zdravotnícke pomôcky, antidekubitárne podložky, detská váha, oxymeter zn. Nonin, stolom, stoličkami, počítačom a tlačiarňou, umývadlom s drezom, umývadlom na hygienu rúk a lekárničkou.

Oddelenie má vlastnú mliečnu kuchynku so skrinkami na potrebné suroviny, chladničku, umývadlo s drezom, umývadlo na hygienu rúk a sterilizátor na fľaše. Nevyhnutnou súčasťou oddelenia je i kúpeľňa s dvomi vaňami s hydraulickým zdvihákom, lehátkom, skriňami na uteráky a hygienické potreby. Ďalšie vybavenie tvorí aj odsávačka dýchacích ciest a oxygenerátor s príslušenstvom. Vedľa kúpeľne je umyváreň so štyrmi umývadlami, dvomi samostatnými WC, výlevkou, smetnými košmi, košmi na prádlo, zrkadlami a lehátkom. Na chodbe je umiestnený zdvihák na manipuláciu s imobilnými deťmi zn. Arjo Maxi Twin Compact a skrine so sezónnym oblečením. V spoločných priestoroch medzi priestormi prvej a druhej špecializovanej skupiny v interiéri sa nachádzajú hlboké a športové kočíky, autosedačky.

Na uskladnenie zdravotníckeho materiálu, plienok, liekov a hygienických potrieb slúži malá uzamykateľná miestnosť - sklad. Na uskladnenie kompletnej dokumentácie detí nám slúži archív.

Pre druhú špecializovanú skupinu sú k dispozícii 4 samostatné izby, izolačná izba, herňa, výdajňa jedál, kúpeľňa a sprcha pre imobilných pacientov s umývadlom. Izby sú zariadené jednoduchým nábytkom – skriňami na oblečenie, uzamykateľnými skrinkami, komodami, poličkami, posteľami zo zábranou príp. postieľkami, písacími stolíkmi a stoličkami. Vo výdajni jedál je kuchynská linka, umývadlo s drezom a umývadlo na hygienu rúk. V herni sú pre deti k dispozícii skrinky a regál na hračky a knihy, písací stolík, stoličky, ohrádka na hranie, prenosná postieľka, drevené jedálenské stoličky so stolíkmi, prebaľovací pult, regál s plienkami, kozmetikou, koberec, guľčkový bazén, televízor, DVD prehrávač, rádio, rôzne polohovacie vankúše. Hneď vedľa herne je kúpeľňa s dvomi samostatnými WC, výlevkou, vaňou, dvoma umývadlami, zrkadlami, lehátkom, smetnými košmi, košom na prádlo a na plienky, regál na uloženie uterákov a hygienických potrieb. Na chodbe, kde sa nachádzajú izby je umiestnená kancelária sociálneho pracovníka, kaplnka a multisenzorická miestnosť (ďalej len MSM).

Cieľom MSM je v špeciálne upravenom a obzvlášť príjemnom prostredí pracovať s deťmi v rámci podporného prístupu, ktorý zahŕňa podporu kognitívnych procesov, podporu vnímania a intenzívne prijímanie podnetov, zlepšenie koncentrácie, podporu seberealizácie, celkové uvoľnenie a socializáciu.

Vďaka multisenzorickej miestnosti je možné zahrnúť relaxačné a stimulujúce aktivity do bežného chodu centra pre deti a rodinu, čím sa skvalitnilo poskytovanie sociálnej, pedagogickej a zdravotnej služby a zároveň je pre deti vytvorený priestor pre stimuláciu alebo relaxáciu najrôznejších oblastí vnímania, ktoré majú priaznivý vplyv na ich celkový zdravotný stav.

Špeciálne upravené prostredie v multisenzorickej miestnosti je vybavené rôznymi svetelnými a zvukovými prvkami – LED vodopádom s relaxačným sklápacím kreslom.

Nakoľko sa v centre nachádzajú aj deti, ktoré sú zrakovo znevýhodnené, je v miestnosti k dispozícii 4 m dlhý LED pás na ktorom sa dá nastaviť 10 individuálnych programov, intenzita a rýchlosť striedania svetelných efektov. Pod týmto LED pásom sa nachádza posteľ s prikrývkami a vankúšmi, ktoré pre deti dotvárajú príjemnú atmosféru vhodnú na relaxáciu a prijímanie svetelných podnetov, bez nutnosti intelektového chápania, čím sa táto metóda stáva aplikovateľnou a veľmi vhodnou aj pri deťoch s ťažkou formou postihnutia alebo pri výrazných komunikačných deficitoch.

Miestnosť je zatemnená a pripravená k použitiu 24 hodín denne. Okrem vyššie spomínaného sa v nej nachádza aj ďalšie príslušenstvo ako: stropná zrkadlová guľa, lávová lampa, optická lampa, plazmová guľa a UV lampy.

Predstavuje veľký prínos v rámci skvalitnenia poskytovanej služby a pravidelný pobyt v multisenzorickej miestnosti prispieva k zlepšeniu celkového zdravotného stavu a navodenia psychickej pohody.

U detí táto miestnosť slúži nielen na rehabilitačné účely, ale radi v nej trávajú voľný čas spevom, tancom, rozhovormi a pod.

Odborní zamestnanci centra multisenzorickú miestnosť využívajú aj v procese diagnostiky.

Ďalej deti môžu využívať i priestory terasy, ktorá je vybavená posedením pod prístreškom, hojdacou sieťou a je zabezpečená zábradlím.

Na spodnom podlaží budovy sa nachádzajú priestory ako:

Miestnosť vyhradená pre špeciálneho pedagóga a vychovávateľa na individuálnu prácu s deťmi vybavená potrebným nábytkom ako sú koberec, skrinky, magnetická tabuľa, malý stôl a stolička pre menšie deti, písací stôl a police, v ktorých sa nachádzajú potrebné pomôcky (plastelína, písacie pomôcky, výtvarné pomôcky, kinetický piesok, Orffov inštrumentár, hudobné nástroje, lopty a loptičky, masážne loptičky, vibračné hračky, knihy, kocky, hmatová tabuľka, rôzne výchovné a vzdelávacie materiály, pracovné zošity a listy a materiál na montessori aktivity).

Pre deti s individuálnym výchovno-vzdelávacím plánom je vytvorená miestnosť na vzdelávanie vybavená potrebným nábytkom a pomôckami. Nachádza sa tam posteľ, postieľka, písací stôl, koberec, polica a skriňa, v ktorej sa nachádzajú pomôcky potrebné k výchove a vzdelávaniu. Deti sa v tejto miestnosti vzdelávajú jedenkrát týždenne v rozsahu 2 hodín pod dohľadom pedagógov a vychovávateľov zo Spojenej školy sv. Mária Maximiliána Kolbeho v Spišskej Novej Vsi.

Deti môžu využívať priestory tvorivej dielne, v ktorej sa nachádzajú materiály ako drevo, papier, hlina a textil, pomocou ktorých vytvárajú sezónne ozdoby a výzdobu pre naše centrum. Je vybavená okrúhlym stolom, stoličkami a skriňami s dodatočnými pomôckami k dotvoreniu výrobku.

V spoločnej jedálni sa deti, okrem stravovania, učia správnym zásadám stolovania a stravovania. Sú súčinní pri pečení a príprave rôznych jedál a pokrmov. Vo voľnom čase deti trávia čas v spoločnej herni, kde sa nachádza guľčkový bazén, skrinky s hračkami, knihami, kockami a skladačkami. Súčasťou je aj oddychový priestor s posteľou, kreslom, fit loptami a rôznymi podložkami, ktoré využívame na odporúčané rehabilitačné a stimulačné cvičenia. Takisto sa tam nachádza montessori hojdačka a rôzne stimulačné a auditívne pomôcky. Využívame špeciálnu miestnosť vybavenú hydromasážnou vaňou, polohovacím lehátkom, parafínom, rašelinovými zábalmi, kozmetikou na starostlivosť o telo a vlasy, masážnymi krémami a olejmi, toaletami a umývadlom.

Všetky spoločenské akcie detí ako oslava narodenín, karneval, predstavenia pre deti a koncerty situujeme do spoločenskej miestnosti s knižnicou.

Útulnejší dojem dotvára spojovacia chodba zariadená sedačkou, hojdacím kreslom, rádiom, vešiakovou stenou s úložným priestorom na obuv a steny sú vyzdobené fotografiami detí, ich výtvormi a motivačnými mottami.

Svoju miestnosť na individuálnu prácu má i psychológ. Je vybavená oddychovou hracou zónou, potrebným nábytkom – písací stôl, stoličky, skrinky na pomôcky, knihami a materiálmi.

Pre rodičov a iné návštevy cez deň je pripravená návštevna miestnosť, ktorá im umožňuje súkromie počas stretnutia. Je vybavená gaučom, stolíkom, stoličkami a vešiakovou stenou so zrkadlom a úložným priestorom. V blízkosti miestnosti je uzamykateľné sociálne zariadenie. V prípade záujmu rodičov ostať v zariadení na noc, sú k dispozícii dve samostatné izby. Prvá je vybavená posteľou, stolíkom so stoličkami, skrinkami, regálmi a odpadkovým košom. Druhá je vybavená dvomi posteľami, skrinkami, stolom a stoličkami, umývadlom, zrkadlom a odpadkovým košom. V blízkosti izieb sú sociálne zariadenia s umývadlami.

Budova Centra pre deti a rodiny sv. Jozefa sa nachádza v ohradenom priestore na sídlisku. V areáli sa nachádza altánok s posedením, hojdačka, trampolína, pieskovisko, garáž a skladové priestory. Areál je zatrávnený a pravidelne udržiavaný, deti majú možnosť využívať tento priestor na rôzne voľno časové aktivity a prechádzky.

J. Počet zamestnancov centra, štruktúra pracovných miest s uvedením dosiahnutého vzdelania zamestnancov podľa § 4; ak centrum zabezpečuje odbornú pomoc alebo činnosť podľa § 49 ods. 5 zákona, program centra obsahuje aj informáciu o zabezpečení tejto odbornej pomoci alebo činností inými odborníkmi:

a. Odborný tím tvoria títo zamestnanci:

- 1 sociálny pracovník s vysokoškolským vzdelaním druhého stupňa v odbore aplikovaná sociálna práca,
- 1 psychológ s vysokoškolským vzdelaním druhého stupňa v odbore psychológia,
- 1 špeciálny pedagóg s vysokoškolským vzdelaním prvého stupňa v odbore špeciálna pedagogika a pedagogika mentálne postihnutých,
- 1 zdravotná sestra s vysokoškolským vzdelaním druhého stupňa v odbore ošetrovateľstvo

b. V prvej špecializovanej skupine zabezpečujeme starostlivosť 1 zdravotná sestra s vysokoškolským vzdelaním I. stupňa v odbore ošetrovateľstvo, ďalej je to 1 vychovávateľka s vysokoškolským vzdelaním druhého stupňa v odbore vychovávateľstvo osôb vyžadujúcich osobitnú starostlivosť a 4 opatrovatelia z toho 3 s opatrovateľským kurzom a 1 so strednou zdravotnou školou.

V druhej špecializovanej skupine zabezpečuje starostlivosť 1 zdravotná sestra so stredoškolským vzdelaním v odbore všeobecná sestra, 1 vychovávateľka s vysokoškolským vzdelaním druhého stupňa v odbore vychovávateľstvo a 5 opatrovateliek 2 s opatrovateľským kurzom a 2 opatrovatelky so strednou zdravotnou školou. Zmluvu o poskytovaní zdravotnej starostlivosti máme uzatvorené na obe skupiny aj s ADOS Charitas.

K. Opis spôsobu oboznámenia detí, rodičov a iných fyzických osôb s programom centra alebo špecializovaným programom centra:

Pri prvom kontakte s dieťaťom, ktoré je umiestnené do centra na základe súdneho rozhodnutia výlučne pobytovou formou, sa nachádza riaditeľka zariadenia (v jej neprítomnosti jej zástupkyňa), odborný tím a zamestnanec, ktorý má službu. Ich prvoradou úlohou je predstaviť sa, pomôcť dieťaťu pri orientácii v danej situácii a zároveň ho naladiť na ďalšiu vzájomnú spoluprácu. Členovia odborného tímu využívajú senzitívny prístup, ktorý je zdrojom emocionálnej opory a snažia sa vytvárať pre dieťa priateľské prostredie, v ktorom sa môže cítiť bezpečne. Pri príchode dieťaťa do centra mu niekto zo spomínaných zamestnancov ukáže osobný priestor i ostatné priestory centra a postupne ho zoznámi so zamestnancami i ostatnými deťmi. Počas osobného rozhovoru ho potom psychológ oboznámi s jeho právami a povinnosťami, pravidlami fungovania v centre, o možnostiach návštevy školských zariadení a o možnostiach voľno časových aktivít. Psychológ v prvých dňoch sleduje adaptáciu dieťaťa a výsledky zhrnie v prvom polročnom hodnotení plánu psychologickej starostlivosti o klienta. Po úvodnom rozhovore s dieťaťom je dieťa umiestnené do skupiny, kde mu vychovávateľ postupne vysvetľuje harmonogram dňa a celkový program centra.

Pri prvom stretnutí s rodičmi umiestnených detí sa kompetentný pracovník (sociálny pracovník, príp. v jeho neprítomnosti iný člen odborného tímu) predstaví, ukáže mu priestory a poskytne informačné poradenstvo (telefónne číslo a možnosti telefonického kontaktu, adresa, mená vychovávateľa a opatrovateľov, ktorí sa o dieťa budú starať, poskytne informácie o možnosti stretávania sa s dieťaťom priamo v zariadení alebo mimo zariadenia), poskytne mu tiež sociálne poradenstvo a oboznámi rodičov s možnosťou psychologického poradenstva. V prípade otázok poskytne rodičom sociálny pracovník návrhy a možnosti riešenia danej situácie.

V prípade návštevy centra inými fyzickými osobami, ktoré sa zaujímajú o program centra, je postup rovnaký ako v prípade prvého stretnutia s rodičmi, avšak postupuje sa v súlade s ochranou osobných údajov a ochranou súkromia detí.

L. Opis odborných metód práce s dieťaťom, jeho rodinou a inými plnoletými fyzickými osobami, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre a spôsob zapájania spolupracujúcich subjektov do odbornej práce centra:

Na vykonávaní odborných metód v centre sa podieľa odborný tím pozostávajúci zo sociálneho pracovníka, psychológa, špeciálneho pedagóga a zdravotnej sestry.

Sociálny pracovník centra detí v súlade s metodickou príručkou pre sociálnych pracovníkov v zariadeniach SPODaSK vykonáva opatrenia SPODaSK najmä prostredníctvom sociálnej práce, metódami, technikami a postupmi zodpovedajúcimi súčasným poznatkom spoločenských vied a poznatkom o stave a vývoji sociálno - patologických javov v spoločnosti.

V praxi pre dieťa a jeho rodinu najviac využíva:

- 1) (pred príchodom dieťaťa) získavanie informácií pre spoznanie príčin sociálnej udalosti a aktuálneho stavu dieťaťa – prostredníctvom pracovníkov ÚPSVaR, oddelení SPODaSK, prípadne iných zainteresovaných osôb,
- 2) oboznámenie sa s dostupnou dokumentáciou,
- 3) zasadnutie a koordináciu s odborným tímom a pracovníkmi zariadenia – interná komunikácia,
- 4) založenie spisovej dokumentácie a jej vedenie (sociálno - anamnestický dotazník, osobný spis, kniha života),
- 5) spolupráca na pláne sociálnej práce s rodinou a individuálnych a kolektívnych plánoch výchovnej činnosti s dieťaťom,
- 6) priebežné vypracovávanie správ o osobnostnom vývine dieťaťa v zariadení pre príslušný súd, úrad a obec,
- 7) pomoc pri zvládnutí krízy dieťaťa a jeho rodiny (návrh riešení, plán sociálnej terapie),
- 8) odbornú diagnostiku (identifikácia sociálnych problémov, rozhovor, pozorovanie),
- 9) odborné a sociálne poradenstvo rodine,
- 10) neustálu spoluprácu s inštitúciami ÚPSVaR odd. SPODaSK,
- 11) spoluprácu pri výkone opatrení sociálnoprávnej ochrany detí s obcami, vyššími územnými celkami, akreditovanými subjektmi, cirkvami, náboženskými spoločnosťami a ďalšími právnickými osobami a fyzickými osobami pôsobiacimi v tejto oblasti (§ 94 ods. 2 zákona č. 305/2005 Z. z.),

- 12) účasť na súdnych pojednávaniach,
- 13) účasť na prípadových štúdiách,
- 14) pravidelné komunitné stretnutia,
- 15) návštevu biologických rodín v prirodzenom prostredí,
- 16) komunikácia s rodinnými príslušníkmi (telefonická, e-mailová, listová, sprostredkovanie informácií cez terénnych sociálnych pracovníkov),
- 17) utváranie podmienok na stretávanie sa dieťaťa s jeho rodičmi (uľahčenie priebehu stretnutí, rozvoj a úprava ich vzájomných vzťahov, príp. úpravu rodinných pomerov dieťaťa, vedenie evidencie kontaktov, pobytov a návštev v zariadení),
- 18) tvorbu voľno - časových aktivít pre deti a rôznych spoločenských podujatí,
- 19) tvorbu podkladov pre určovanie vyúčtovania vreckového, výživného a pod.,
- 20) realizáciu úkonov spojených so správou majetku dieťaťa (napr. založenie a úschova vkladnej knižky, vybavovanie sirotského dôchodku, vydávanie vreckového, atď.),
- 21) účasť na poradách, metodických stretnutiach sociálnych pracovníkov, supervízii, sebazvedelávaní,
- 22) štúdium zákonov, usmernení, interných noriem a pod..

Psychológ na základe ním vytvorených plánov práce psychológa pracuje s deťmi predovšetkým individuálne, ale i skupinovo. Zameriava sa predovšetkým na hlbší rozvoj porozumenia, rozvoj reči a rozširovanie slovnej zásoby, prehľbovanie vnímania, vedomostí, rozvoj sebazpoznania, sociálnych zručností (kooperácia, empatia, správna miera asertivity, sebakontrola a určitá miera zodpovednosti), vzťahov s ostatnými deťmi a s dospelými, rozvoj jemnej motoriky, hrubej motoriky, emocionality, sociability a sebaobsluhy. Pri práci zohľadňuje zásady práce odborných zamestnancov v zariadeniach SPODaSK uvedené v IN č. 006/2017 a využíva štandardizované psychodiagnostické metódy - testy, dotazníky, vývinové škály, rozhovor, pozorovanie a analýzu spontánnych produktov a rôzne vhodné pomôcky.

Psychologická starostlivosť o klienta zahŕňa:

- 1) psychologickú intervenciu po prijatí dieťaťa do centra - psychologické poradenstvo klientom s dôrazom na podporu a stabilizáciu klienta, skrining psychického a emočného stavu klienta pozorovaním klienta, rozhovorom s klientom, s vychovávateľmi a opatrovateľmi, analýzou produktov činnosti a ďalšími psychologickými metódami a technikami,
- 2) celkové sledovanie adaptačného procesu,
- 3) odbornú psychodiagnostiku (vstupnú, opakovanú, periodickú),
- 4) psychologické poradenstvo deťom,
- 5) individuálnu prácu s dieťaťom zameranú na jeho rozvoj, skrining psychomotorického vývinu dieťaťa, vypracovávanie psychodiagnostických správ, plánov psychologickéj starostlivosti o dieťa a ich hodnotenie,
- 6) psychologické poradenstvo pre biologických rodičov a príbuzných,
- 7) konzultačno – poradenskú činnosť pre zamestnancov centra,
- 8) prípravu klientov na premiestnenie, prípadne na náhradnú rodinnú starostlivosť
- 9) vedenie spisovej dokumentácie,
- 10) účasť na poradách odborného tímu, na metodických stretnutiach, na prípadových štúdiách,
- 11) udržiavanie kontaktov s ošetrojúcim psychiатrom, klinickým psychológom, ČŠPP, CPPP a pod.,
- 12) štúdium odbornej literatúry, zákonov, interných noriem, usmernení,
- 13) účasť na individuálnej a skupinovej supervízii, doplnkové vzdelávanie (kurzy, školenia, príp. výcvik).
- 14) vypracovávanie psychodiagnostických správ, plánov psychologickéj starostlivosti o dieťa a ich hodnotenie,
- 15) psychologické poradenstvo pre biologických rodičov a príbuzných,
- 16) konzultačno – poradenskú činnosť pre zamestnancov centra,
- 17) prípravu klientov na premiestnenie, prípadne na náhradnú rodinnú starostlivosť

- 18) vedenie spisovej dokumentácie,
- 19) účasť na poradách odborného tímu, na metodických stretnutiach, na prípadových štúdiách,
- 20) udržiavanie kontaktov s ošetrojúcim psychiatrom, klinickým psychológom, ČŠPP, CPPPaP a pod.,
- 21) štúdium odbornej literatúry, zákonov, interných noriem, usmernení, účasť na individuálnej a skupinovej supervízii, doplnkové vzdelávanie (kurzy, školenia, príp. výcvik).

Komplexnú špeciálno - pedagogickú starostlivosť v centre detí poskytuje špeciálny pedagóg. Spolupracuje s členmi odborného tímu už pred prijatím dieťaťa do centra detí. Najprv sa oboznamuje s dostupnou dokumentáciou dieťaťa a zúčastní sa na stretnutí odborného tímu. Po zaradení dieťaťa do špeciálnopedagogickej starostlivosti sa na základe získaných informácií (vek, zdravotný stav, špecifické potreby, rodinná situácia a väzby a pod.) podieľa na vypracovávaní individuálneho mesačného plánu dieťaťa a vytvára si tiež vlastný individuálny plán práce s dieťaťom, v ktorom si stanoví konkrétne ciele práce a polročne ich vyhodnocuje. Špeciálny pedagóg sa zameria aj na informácie o dosahovaných výchovno-vzdelávacích výsledkoch, o školskom alebo predškolskom zariadení, ktoré dieťa doposiaľ navštevovalo) a potom odborný tím spoločne naplánuje umiestnenie dieťaťa v centre detí.

Počas pobytu dieťaťa v centre detí sa špeciálny pedagóg predovšetkým zameriava na:

- 1) konzultácie ohľadom psychomotorického vývinu detí,
- 2) realizáciu (vstupnej, priebežnej) špeciálno-pedagogickej diagnostiky,
- 3) tvorba a vyhodnotenie plánu špeciálno-pedagogickej starostlivosti o deti,
- 4) spoluprácu s odborným tímom ohľadom tvorby a vyhodnotenia plánu výchovnej činnosti,
- 5) vedenie spisovej dokumentácie,
- 6) písanie diagnostických správ,
- 7) realizáciu individuálnej intervencie a odporúčaní pre zabezpečenie výchovnej činnosti,
- 8) rozvoj a upevňovanie jednotlivých zmyslových a rozumových schopností a zručností,

- 9) koordináciu vzdelávacích metód a postupov,
- 10) pomoc pri príprave na vyučovanie (opakovanie učiva, vypracovanie domácich úloh),
- 11) spoluprácu s triednym učiteľom, osobným asistentom žiaka, výchovným poradcom pri riešení bežných školských záležitostí, konfliktov a iných problémových situácií v škole.
- 12) spoluprácu s CPPP a PaCSPP,
- 13) štúdium odbornej literatúry,
- 14) účasť na metodických stretnutiach a vzdelávacích aktivitách,
- 15) účasť na supervízii.

Špeciálny pedagóg tiež postupuje v súlade s IN č. 006/2017 o odborných zamestnancoch v zariadeniach SPODaSK.

Odborné činnosti realizuje prostredníctvom týchto metód a postupov:

- prevencie - predchádzania vzniku porúch fyzického, psychického, výchovno-vzdelávacieho a sociálneho vývinu,
- stimulácie - podnecovania, rozvíjania oslabených či narušených základných schopností kognitívneho vývinu, komunikácie, tvorivosti, využívanie zážitkových aktivít a pod.,
- edukácie - pomoci pri zvládaní školských nárokov, doučovanie pri zaostávaní,
- reedukácie - rozvíjania a úpravy nevyvinutých, chybných, porušených funkcií,
- korekcie - nápravy, úpravy rozvoja narušenej funkcie či orgánu, korekcie nežiaducich foriem správania, nácviku efektívnych vzorcov správania a riešenia konfliktov,
- kompenzácie - navrhovania postupov a pomôcok na vyrovnávanie, nahradenie chýbajúceho alebo zníženého výkonu orgánu/funkcie úpravou či aktivizáciou výkonu iného orgánu alebo funkcie.

Zdravotnú starostlivosť deťom poskytujú odborní lekári. Ošetrovateľskú starostlivosť v zariadení poskytujú zdravotné sestry, Agentúra domácej a ošetrovateľskej starostlivosti.

K forme ošetrovateľskej starostlivosti patrí sústavné sledovanie zdravotného stavu, ako aj predchádzanie úrazom a prevencia chorôb. Taktiež deťom meriame a zaznamenávame vitálne funkcie.

Vedú sa záznamy o zdravotnom stave, ktoré sú písané v denných hláseniach klientov, ktoré vedú ošetrovatelia a následne v dispenzároch ako aj lekárske nálezy od odborných lekárov, ktoré vedie a zaznamenáva zdravotná sestra. V prípade choroby sa zaznamenávajú údaje o zdravotnom stave do teplotnej tabuľky, t.j. dátum a čas merania, namerané hodnoty ako aj podaný liek, poprípade aj poznámka o bilancii tekutín. V prípade ak má dieťa epileptický záchvat zaznamenáva sa čas, odkedy záchvat začal, ako dlho trval a podaný liek. Lieky pravidelne pripravuje a podáva vedúca sestra podľa ordinácie lekára.

Ak je potrebné zariadenie disponuje aj s oxymetrom a oxygenátorom, ktorý je sústavne k dispozícii. Všetky kompenzačné pomôcky sú evidované a vykonáva sa pravidelný servis. Lieky, obvazový a odberový materiál sú uložené v miestnosti pre zdravotnú sestru.

Odbery a ľahké úrazy ošetruje zdravotná sestra. V prípade ak je potrebné vyhľadať odbornú pomoc, alebo ak je naplánovaná kontrola u odborných lekárov, klienta sprevádza zdravotná sestra alebo ošetrovateľ. Každý zamestnanec je oboznámený so zdravotným stavom klienta, ako aj o liečbe a prípadných komplikáciách, aby vedel následne reagovať. Je poučený o podaní prvej pomoci a v nevyhnutnom prípade, po dohovore so zdravotnou sestrou, alebo aj pohotovostnou službou pre deti, privolať RZP na čísle 112 alebo 155.

V rámci odbornej práce je nevyhnutná spolupráca centra s týmito subjektmi:

- ÚPSVaR: úzka spolupráca s kolíznymi sociálnymi pracovníkmi ohľadom detí umiestnených v centre;
- terénni sociálni pracovníci: sledovanie a poskytovanie informácií o aktuálnych bytových, rodinných a sociálnych pomeroch v biologickej rodine, pomoc pri organizovaní osobných návštev biologickej rodiny s dieťaťom umiestneným v centre, podpora kontaktu biologickej rodiny s dieťaťom umiestneným v centre, oboznamovanie biologickej rodiny s úlohami stanovenými v pláne sociálnej práce a poskytnutie pomoci pri ich plnení;
- samospráva: konkrétne komunikácia týkajúca sa biologických rodín, pomoc pri vybavovaní úradných záležitostí, tvorba plánu sociálnej práce, prípadové konferencie;
- inštitúcie (napr. Policajný zbor SR, Sociálna poisťovňa, zdravotné poisťovne): vybavovanie občianskeho preukazu, vybavovanie invalidného dôchodku, vybavovanie preukazu poistenca, vybavovanie ZŤP preukazu;
- školské zariadenia: zabezpečenie povinnej školskej dochádzky dieťaťa umiestneného v centre, komunikácia pri riešení problémov;

- centrum špeciálno-pedagogického poradenstva a prevencie: špeciálno-pedagogická a psychologická diagnostika, odporúčanie na asistenciu v školskom zariadení;
- zdravotnícke zariadenia: zabezpečenie komplexnej zdravotnej starostlivosti detí umiestnených v centre;
- externí odborní pracovníci (napr. klinický psychológ): zabezpečenie ich služieb deťom v centre.

M. Opis plánovania a poskytovania odbornej pomoci, ak centrum poskytuje starostlivosť tehotnej žene a tejto žene po pôrode a jej dieťaťu podľa § 46 ods. 8 zákona:

Naše zariadenie z kapacitných dôvodov neposkytuje starostlivosť tehotným ženám a ženám po pôrode spolu s ich deťmi.

N. Opis plánovania a vyhodnocovania výchovnej činnosti v samostatne usporiadaných skupinách:

Prvým bodom pri realizácii plánu výchovnej činnosti v samostatne usporiadanej skupine je stretnutie kompetentných zamestnancov centra – odborného tímu a vychovávateľa skupiny. Na tomto stretnutí sa konkrétne naplánuje výchovná činnosť jednotlivých skupín na celý rok, skupinové aktivity a spoločenské podujatia. Prihliada sa pri tom na zloženie detí v skupine, hlavne ich zdravotný a mentálny stav, možnosti centra, plánované kultúrne podujatia v meste a blízkom okolí. Plán písomne spracováva vychovávateľ skupiny, ktorý podľa neho potom realizuje výchovnú činnosť skupinovo. Vychovávateľ si vedie záznamy o realizovaných aktivitách, zodpovedá za aktualizáciu plánu počas roka, ak sa vyskytnú nové príležitosti, a tiež za vyhodnotenie plánu. Písomné hodnotenie vytvára ku koncu roka a ústne ho prezentuje kompetentným zamestnancom pri stretnutí ohľadom plánu na ďalší rok. Pri hodnotení konkrétne prechádza jednotlivé naplánované aktivity, spoločenské podujatia a skupinové aktivity, ktoré sa realizovali, resp. nerealizovali a krátko zhodnotí akým spôsobom sa aktivita realizovala a či splnila výchovný cieľ.

O. Opis obsahu prípravy na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti:

Centrum nebude vykonávať prípravu na profesionálnu náhradnú starostlivosť.

P. Uvedenie rozsahu hodín počas dňa a dní v týždni, počas ktorých sa vykonávajú jednotlivé opatrenia:

V našom zariadení nevykonávame opatrenia ambulantnou formou.

Q. Opis tvorby a vyhodnocovania čiastkových plánov individuálneho plánu rozvoja osobnosti dieťaťa, opis tvorby a vyhodnocovania individuálneho plánu odbornej práce s dieťaťom a jeho rodinou alebo plánu odbornej práce s plnoletou fyzickou osobou:

Individuálny plán rozvoja osobnosti dieťaťa je súbor čiastkových plánov vykonávania odborných činností v centre. Obsahuje konkrétne - plán sociálnej práce, plán výchovnej činnosti s dieťaťom, plán psychologickkej starostlivosti o klienta, plán špeciálnopedagogickej starostlivosti o klienta a plán komplexnej ošetrovateľskej starostlivosti, ak si to zdravotný stav dieťaťa vyžaduje.

Na tvorbe plánu sociálnej práce sa podieľa sociálny pracovník centra, príslušný pracovník SPODaSK v mieste bydliska, samospráva a biologickí rodičia dieťaťa umiestneného v centre. Tieto osoby sa dva krát ročne stretnú na prípadovej konferencii, z ktorej vyplynú konkrétne ciele. Tie potom spíše príslušný pracovník SPODaSK v mieste bydliska a následne zašle plán sociálnej práce účastným stranám.

Individuálny plán výchovnej činnosti sa v centre vytvára a hodnotí raz mesačne. Hlavným bodom pri tvorbe a hodnotení plánov výchovnej činnosti je v našom centre vopred dohodnuté stretnutie zamestnancov podieľajúcich sa na jeho tvorbe (sociálny pracovník, vychovávateľ, psychológ, zdravotná sestra, špeciálny pedagóg) a dieťaťa, ktoré sa koná raz mesačne. Ešte pred týmto stretnutím spíše vychovávateľ spoločne s dieťaťom vlastné vyhodnotenie svojho plánu (s prihliadnutím na vek a mentálnu úroveň dieťaťa). Na spoločnom stretnutí kompetentných pracovníkov sa po jednotlivých bodoch vyhodnotí predchádzajúci plán formou rozhovoru a berie sa do úvahy i vlastné vyhodnotenie dieťaťa. Kompetentní pracovníci konkrétne zhodnotia naplnenie výchovných cieľov, pokroky dieťaťa, zdravotný stav a sociálnu situáciu v danom období. V druhej časti stretnutia jednotliví zamestnanci i dieťa navrhnu pokračovanie v plnení stanovených cieľov alebo vytýčia nové ciele na ďalší mesiac. Na základe toho potom vychovávateľ spíše hodnotenie a vypracuje nový plán, ktorý svojím podpisom kompetentní zamestnanci schvália.

Psychológ vytvára v súlade s metodickou príručkou pre odborných zamestnancov plán psychologickkej starostlivosti o klienta raz ročne na obdobie od 1. septembra daného roka do 31. augusta nasledujúceho roka a hodnotí ho polročne (koncom januára a koncom augusta). Vytvára si ho sám, pričom pri stanovovaní jednotlivých cieľov individuálnej práce zohľadňuje vek, zdravotný stav dieťaťa, aktuálne potreby dieťaťa, jeho progres, celkové potreby centra a náplň práce psychológa v centre. Konkrétne postupy a metódy psychológ určuje s nadväznosťou na jednotlivé ciele.

Z plánu psychologické starostlivosti o klienta vyplývajú konkrétne úlohy pre prácu psychológa s klientom. Hodnotenie vytvára s prihliadnutím na záznamový hárok pre klienta, v ktorom si zaznamenáva všetky pracovné činnosti. Vo vyhodnotení sa psychológ zameriava na vyhodnotenie svojich psychologických činností a aktivít.

Špeciálny pedagóg vytvára v súlade s metodickou príručkou pre odborných zamestnancov plán špeciálno pedagogickej starostlivosti o klienta raz ročne na obdobie od 1. septembra daného roka do 31. augusta nasledujúceho roka. Tento plán špeciálnopedagogickej starostlivosti o dieťa je hodnotený dva krát ročne k 31. januáru a k 31. augustu daného roka.

Vytvára si ho sám, pričom pri stanovovaní jednotlivých cieľov individuálnej práce zohľadňuje vek, zdravotný stav dieťaťa, aktuálne potreby dieťaťa, jeho progres, celkové potreby centra a náplň práce špeciálneho pedagóga v centre.

Individuálne činnosti vykonávané s deťmi si zaznamenáva do osobného spisu dieťaťa. Na základe záznamov o špeciálno pedagogickej činnosti vytvára hodnotenia.

Nakoľko si to zdravotný stav našich detí vyžaduje, zdravotná sestra vytvára komplexný plán ošetrovateľskej starostlivosti individuálne pre každé dieťa.

Komplexný plán ošetrovateľskej starostlivosti zahŕňa relevantné informácie týkajúce sa zdravotného stavu dieťaťa, ktoré sú potrebné pre posúdenie dieťaťa, ktoré získavame od zákonného zástupcu dieťaťa, rodinných príslušníkov, alebo z dokumentácie z predošlých vyšetrení alebo hospitalizácií. V základnom posúdení vychádzame aj z vlastného pozorovania a fyzikálneho vyšetrenia dieťaťa. Po zhromaždení anamnestických údajov a posúdení aktuálneho stavu nasleduje stanovenie sesterskej diagnózy podľa NANDY. Na základe toho si zdravotná sestra stanoví krátkodobé a dlhodobé ciele, zostaví plán starostlivosti a stanoví intervencie. Deti sú v zariadení dlhodobo, preto aj ciele sú vo veľkej miere plánované na dlhšie obdobie, ak sa nejedná o akútny stav. S vytvoreným plánom potom zdravotná sestra oboznámi opatrovateľov a vysvetlí zdokumentovanie posudzovacích údajov a výkonov. Každý úkon ošetrovateľskej starostlivosti zaznamenávame do individuálnych denných záznamov a pod každý úkon sa podpíše ošetrovateľ, ktorý úkon vykonal. Taktiež zaznamenávame dátum a čas výkonu. Tieto denné záznamy sú súčasťou zdravotnej dokumentácie každého dieťaťa. Plán vyhodnocuje zdravotná sestra raz mesačne, zhodnotí konkrétne splnenie/nesplnenie stanovených cieľov a dopĺňa ho priebežne podľa zdravotného stavu detí. Do hodnotenia zapája aj lekárov, u ktorých sú deti dispenzarizované. Mesačné hodnotenia vedie zdravotná sestra v zdravotnej dokumentácii dieťaťa.

R. Podmienky pre záujmovú činnosť, športovú činnosť, kultúrnu činnosť, rekreačnú činnosť a prejavovanie náboženského vyznania a viery:

Záujmová činnosť detí sa realizuje s prihliadnutím na ich zdravotný stav a mentálnu úroveň. Školopovinné deti navštevujú záujmové krúžky podľa ponuky školy s ohľadom na ich záujmy, talenty a celkové možnosti. Staršie deti môžu navštevovať dielňu, oddychovať v zatrávnenom areáli zariadenia a spolu s personálom alebo dobrovoľníkmi podnikat' výlety do okolia (napr. do ZOO v Spišskej Novej Vsi, na neďaleké letisko a pod.) a rôzne iné aktivity po dohode so zamestnancami. Záujmy menších detí sa snažíme odhaľovať a realizovať v rámci výchovnej práce s nimi. V blízkosti centra sa nachádzajú viaceré detské ihriská, ktoré majú možnosť navštíviť.

Vzhľadom k zdravotnému stavu detí umiestnených v centre je **športová činnosť** značne obmedzená, resp. absentuje. Všetky športové činnosti sú vykonávané s prihliadnutím na špecifiká zdravotného stavu detí. Športová činnosť je skôr zameraná na liečebnú telesnú výchovu. V zariadení sú k dispozícii tomu prispôsobené pomôcky (lopty, bazénik, vírivá vaňa).

Kultúrna činnosť je pre deti zabezpečená prevažne návštevou rôznych podujatí v meste a jeho okolí – napr. koncertov pre deti, vystúpení, bábkového divadla, premietaní v kine, či spoločenských podujatí pri rôznych príležitostiach. Počas roka tiež priamo v centre organizujeme rôzne akcie, ktorých sa deti majú možnosť zúčastniť ako napr. opekačka, karneval, oslavy narodenín, MDD, Mikulášsky večierok, vianočná besiedka a pod.

V rámci **rekreačných účelov** máme v centre k dispozícii vírivú vaňu a fit lopty. Mimo zariadenia organizujeme pravidelne výlety do prírody v okolí, plánujeme i viacdňový rekreačný pobyt vo Vysokých Tatrách.

V oblasti **prejavovania náboženského vyznania a viery** majú deti možnosť slobodne vyjadriť svoje vyznanie. Môžu sa zúčastniť aj na svätých omšiach príležitostne realizovaných v kaplnke Domu Charitas sv. Jozefa, staršie deti majú v prípade záujmu možnosť zúčastniť sa detskej omše v meste.

S. Opis zabezpečenia zdravotnej starostlivosti deťom a plnoletým fyzickým osobám, pre ktoré sa vykonávajú pobytové opatrenia v centre:

Základnú zdravotnú starostlivosť deťom z Centra pre deti a rodiny sv. Jozefa poskytujú dve pediatričky v blízkosti zariadenia po podpísaní Dohody o poskytovaní zdravotnej starostlivosti. Zdravotný stav našich detí je systematicky sledovaný, pričom je predpoklad zhoršovania sa zdravotného stavu.

Pre deti s mentálnym, telesným a kombinovaným postihnutím je veľmi dôležitá špeciálna zdravotná starostlivosť. Deti sú u potrebných odborných lekárov dispenzarizované. V našom okrese bohužiaľ neordinuje žiaden detský neurológ, preto sú deti rozdelené podľa spádovej oblasti do Košíc, do Kežmarku a do Popradu. V Košiciach navštevujú urologickú ambulanciu, metabolickú ambulanciu a špeciálnu ortopedickú ambulanciu. V Spišskej Novej Vsi patrí k často navštevovaným odborným lekárom kardiológ, gastroenterológ, nefrológ, ortopéd a rehabilitačný lekár. Ďalej sú to podľa potreby oftalmologické ambulancie. V Poprade je to ambulancia pneumológa a fizeológa, ambulancia fyziatrie, balneológie a liečebnej rehabilitácie v Spišskej Novej Vsi a v Poprade.

Pre nízky počet rehabilitačných lekárov v blízkosti detského domova niektoré deti nemajú možnosť byť rehabilitované, aj keď je to pre ich zdravotný stav priam nevyhnutné.

Pokiaľ ambulatná starostlivosť nepostačuje, adekvátnu ústavnú starostlivosť im poskytuje Nemocnica s poliklinikou Svet zdravia v Spišskej Novej Vsi alebo po dohode s lekármi i Detská fakultná nemocnica v Košiciach.

T. Opis zabezpečenia školskej dochádzky a prípravy na povolanie detí a plnoletých fyzických osôb do 25 roku veku (ďalej len „mladý dospelý“) po ukončení pobytového opatrenia súdu nadobudnutím plnoletosti dieťaťa podľa § 55 zákona, pre ktoré sa vykonávajú pobytové opatrenia v centre:

Už pred prijatím dieťaťa do zariadenia sa sociálny pracovník vždy informuje o tom, či dieťa navštevuje školské zariadenie. Po zvážení možností a adaptácii v centre potom dieťa začne navštevovať vhodný typ školy. Pre deti od 3 rokov, ak to ich zdravotný stav umožňuje vyberáme vhodnú MŠ. V Spišskej Novej Vsi je možné umiestniť deti so zdravotným, telesným postihnutím a kombináciou postihnutí do MŠ na Tomášikovej ulici, kde je špeciálna trieda pre deti s rôznymi postihnutiami alebo po dohovore s riaditeľom zariadenia i v rámci integrácie do materskej školy Nejedlého, Jilemnického, či Komenského, ktoré sú v blízkom okolí centra.

V budúcom školskom roku sa plánuje v Spišskej Novej Vsi otvorenie špeciálnej materskej školy v budove Spojenej školy sv. Maximiliána Mária Kolbeho, čím sa naskytne ďalšia možnosť na umiestnenie detí do materskej školy.

Čo sa týka zabezpečenia povinnej školskej dochádzky detí, v meste Spišská Nová Ves sú dve špeciálne školy, ktoré by mohli deti navštevovať - Spojenej škole sv. Maximiliána Mária Kolbeho a Spojená škola na Fabiniho ulici. Tieto školy sú zamerané výlučne na vzdelávanie detí s mentálnym, telesným a kombináciou postihnutí. Ak by odborný tím zamestnancov centra spolu s riaditeľom a inými kompetentnými osobami usúdili, že je pre niektoré dieťa vhodnejšie, aby navštevovalo základnú školu, je možné dieťa integrovať a vzdelávať ho prostredníctvom individuálneho výchovno - vzdelávacieho programu. Hneď v blízkosti centra sú dve základné školy Nejedlého a Komenského, kde je možné deti integrovať, a v prípade potreby sú v meste Spišská Nová ves i ďalšie základné školy.

Ďalšie školské možnosti detí sa budú odvíjať hlavne od ich zdravotného stavu a aktuálneho stupňa mentálneho postihnutia. Školské zariadenie budeme vyberať aj v spolupráci s dieťaťom a budeme prihliadať na jeho schopnosti a záujmy. Prípravu na povolanie plánujeme realizovať počas individuálnych stretnutí so psychológom centra.

Ako sme už vyššie uviedli, v meste Spišská Nová Ves, kde sa centrum nachádza, sú dve špeciálne školy, ktoré by mohli deti navštevovať i po ukončení povinnej školskej dochádzky - Spojená škola na Fabiniho ulici umožňuje štúdium osôb s mentálnym postihnutím v praktickej škole s trojročným štúdiom v odbore Pomocné práce v kuchyni a v odbornom učilišti v trojročnom štúdiu v odboroch Obchodná prevádzka – práca pri príprave jedál (odbor je určený pre dievčatá aj chlapcov), stavebná výroba – murárske práce (odbor je určený pre chlapcov) a Opatrovateľská starostlivosť v zariadeniach sociálnej starostlivosti (odbor je určený pre dievčatá aj chlapcov). V Spojenej škole sv. Maximiliána Mária Kolbeho je tiež trojročná praktická škola. V neďalekom meste Levoča je Spojená škola internátna, kde ponúkajú trojročné štúdium v praktickej škole s možnosťou ubytovania na internáte. Taktiež je internátne odborné učilište v neďalekom Spišskom Štiavniku. Ponúka odbory inštalatér, obchodná prevádzka - príprava jedál, poľnohospodárska výroba - záhradníctvo, poľnohospodárska výroba - oprava strojov, služby a domáce hospodárenie, stavebná a textilná výroba.

Ak v okolí mesta Spišská Nová Ves nenájdeme školu vyhovujúcu záujmom dieťaťa, bude si môcť dieťa s prihliadnutím na finančné možnosti vyberať inú vyhovujúcu školu s ponukou ubytovania na internáte.

Nakoľko po ukončení pobytového opatrenia súdu nadobudnutím plnoletosti dieťaťa môžu ešte klienti navštevovať strednú školu, v prípade zdravotne a mentálne postihnutých osôb skôr praktickú školu alebo špecializované odborné učilište, uvádzame školské možnosti, ktoré s prihliadnutím na všetky špecifiká pripadajú do úvahy počas realizácie, ale i po ukončení opatrení pobytovou formou v našom centre. To aké školské zariadenia potom klient bude reálne navštevovať bude závisieť od jeho rozhodnutia a následného umiestnenia do domáceho alebo ústavného zariadenia.

U. Opis práv dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre, a opis práv rodiča dieťaťa a iných blízkych osôb dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre:

V Centre pre deti a rodiny sv. Jozefa uplatňujeme všetky práva obsiahnuté v dohovore o právach dieťaťa, s prihliadnutím na zákon č. 176/2015 Z. z. o komisárovi pre deti a komisárovi pre osoby zo zdravotným postihnutím.

K všetkým deťom v centre pristupujeme rovnako, bez jedinej výnimky, bez rozdielu rasy, farby pleti, pohlavia, reči, náboženstva, politického alebo iného presvedčenia, národného alebo sociálneho pôvodu, majetkového, spoločenského, alebo iného postavenia, či už dieťaťa samého alebo jeho rodiny. V rámci práva na zdravý duševný a telesný vývoj sa zamestnanci snažia do čo najväčšej možnej miery kompenzovať odchýlky od zdravého duševného a telesného vývoja.

Každé dieťa oslovujeme vlastným menom a rešpektujeme jeho štátnu príslušnosť, no zamestnanci s deťmi komunikujú v slovenskom jazyku.

Každé dieťa v centre má zabezpečenú primeranú výživu, sociálne zabezpečenie, vhodné bývanie a zabezpečené poskytovanie zdravotnej starostlivosti.

Ku každému dieťaťu pristupujeme špecificky s prihliadnutím na jeho telesné, duševné a sociálne postihnutie. V rámci zabezpečenia harmonického rozvoja osobnosti dieťaťa sa snažia zamestnanci vytvárať bezpečné a priateľské prostredie, v ktorom sa deti cítia prijaté.

Každé dieťa má s prihliadnutím na jeho zdravotný a mentálny stav právo na bezplatné vzdelávanie, hru a zotavenie.

Centrum prihliada na to, že dieťa má byť chránené pred všetkými formami zanedbávania, krutosti a využívania, nemá byť predmetom nijakého spôsobu obchodu, nesmie sa zamestnávať pred dovŕšením primeraného minimálneho veku a v nijakom prípade mu nemožno dovoliť alebo ho nútiť, aby vykonávalo prácu alebo zamestnanie, ktoré je na úkor jeho zdravia alebo vzdelávania, alebo bráni jeho telesnému, duševnému alebo mravnému vývinu.

V súlade s vyhláškou 103/2018 deti podporujeme v kontakte s biologickou rodinou. Každý rodič má právo telefonicky kontaktovať dieťa, navštíviť ho, vziať si ho po dohode s príslušnými orgánmi a riaditeľom zariadenia na pobyt domov, informovať sa o zdravotnom a psychickom stave dieťaťa a školských výsledkoch, byť informovaný o každej zmene týkajúcej sa jeho dieťaťa a pobyte mimo centra, absolvovať sociálne, špeciálne – pedagogické a psychologické poradenstvo a nahliadnuť do fotodokumentácie.

Každé dieťa sa môže obrátiť aj bez vedomia centra na orgán SPODaSK, verejného ochrancu práv, komisára pre deti, komisára pre osoby so zdravotným postihnutím, súd alebo prokuratúru prostredníctvom telefonických kontaktov na vyššie spomenuté orgány, ktoré sú zverejnené na nástenke v herni centra.

Deti môžu s blízkymi osobami udržiavať kontakt i prostredníctvom pošty – po napísaní listu požiadajú sociálneho pracovníka o odoslanie listu, prípadne o sprostredkovanie elektronického odoslania.

Doručenú poštu dostane dieťa do vlastných rúk od sociálneho pracovníka. Ďalšou formou kontaktu s blízkymi osobami je internetová komunikácia. Na požiadanie je pre deti k dispozícii notebook a tablet s prístupom na internet. Počas pracovného týždňa ich majú možnosť využívať po návrate zo školy a po dokončení domácich úloh až do večierky. Počas víkendu si notebook a tablet môžu vyžiadať po dohovore s vychovávateľom / opatrovateľom i v doobedných hodinách. Deti tiež majú možnosť po požiadaní zatelefonovať rodine zo služobného telefónu / prípadne vlastného, ak ho majú alebo prijať hovor, ak telefonujú príbuzní alebo osoby, ku ktorým majú blízky vzťah. Môžu telefonovať zo svojej izby, kde majú súkromie.

V. Opis povinností dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre, a opis povinností rodiča dieťaťa a iných blízkych osôb dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre, vrátane podmienok návštev v centre tak, aby návštevy nenarúšali program centra:

Povinnosti detí, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre, sú tiež prispôsobené ich intelektu a zdravotnému stavu. Deti umiestnené v pobytovej forme majú povinnosť dodržiavať zaužívaný režim v centre – budíček, osobnú hygienu, školskú dochádzku, prípravu do školy, večierku, dodržiavať dohodnutý systém na telefonický kontakt s rodičmi a používanie počítača a tabletu a v rámci svojich schopností dodržiavať poriadok vo svojej izbe.

Dieťa tiež musí dodržiavať vnútorný poriadok a ostatné predpisy platné v centre, dodržiavať pokyny pracovníkov centra a školy, zodpovedne a svedomite vykonávať pridelené úlohy, zároveň sa nesmie bez povolenia vzdialiť z dohľadu zamestnancov alebo odísť mimo areál.

Rodičia majú v súlade so súdnym rozhodnutím povinnosť platiť výživné na dieťa, rozhodovať o dieťati v zmysle zákonného zastúpenia dieťaťa. Povinnosťou rodičov a iných blízkych osôb dieťaťa je tiež nebyť pri návšteve a kontakte s dieťaťom pod vplyvom alkoholu alebo omamných látok.

Realizovať návštevu dieťaťa je možné v ktorýkoľvek deň od rána 08:00 do večere (cca. 17:00). Rodičia, respektíve blízke osoby by mali plánovanú návštevu dieťaťa vopred ohlásiť deň vopred, aby prípadne nenarušili denný režim dieťaťa alebo ho nezastihli.

W. Taxatívny opis výchovných prostriedkov, ktoré je možné uložiť za nedodržanie povinností podľa písmena v) vrátane času ich trvania a možnosti prehodnotenia výchovného prostriedku, ak s jeho použitím dieťa alebo plnoletá fyzická osoba, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre, nesúhlasia:

S prihliadnutím na vekové zloženie a celkový intelektuálny stav detí aktuálne umiestnených v centre sme sa ako výchovný prostriedok rozhodli využívať bodový systém. Rozdelili sme ho pre mladšie deti vo veku od 2 rokov do 8 rokov a staršie deti od 8 rokov s prihliadnutím na ich mentálnu úroveň. Je spracovaný v tabuľkách, ktoré obsahujú meno, povinnosti dieťaťa a prázdne miesto na pridelenie veselého smajlíka za splnenie úlohy a smutného smajlíka za nesplnenie. Nachádzajú sa na nástenke v herni, ktorá nie je prístupná verejnosti. Odborný tím ich vyhodnocuje raz mesačne. Hodnotenie spočíva v spočítaní veselých a smutných smajlíkov za dané obdobie. Ak dieťa vyzbieralo viac veselých smajlíkov, dostane odmenu vo forme benefitu – pre mladšie deti napr. sladká odmena, pre staršie napr. návšteva cukrárne, pizzerie, kina a pod. Ak dieťa vyzbieralo viac smutných smajlíkov, benefit v danom období nedostane. Bodový systém vyhodnocujeme za prítomnosti dieťaťa, pričom vedieme rozhovor o jeho správaní v danom mesiaci. Na konci rozhovoru sa stanoví alebo nestanoví odmena. Pre mladšie deti sú v tabuľke vytvorené nasledovné kolónky: správanie, upratovanie hračiek, spolupráca pri sebaobslužbe a priateľské správanie k ostatným deťom. Úlohy uvedené v tabuľke sú u starších detí sú konkrétne: správanie, rešpektovanie zamestnancov centra a školy, priateľské správanie k ostatným deťom, dodržiavanie poriadku na izbe, zodpovedná príprava do školy a domáce úlohy na víkend.

Staršie deti boli s bodovým systémom oboznámené počas individuálneho rozhovoru s odborným tímom, a motivuje ich to k dobrému správaniu, nakoľko sa tešia na benefity. Doposiaľ sme sa s odmietnutím takéhoto druhu sankcie nestretli. V prípade, že by sa deti domáhali odmeny, vysvetlíme im dôvody prečo ju nedostanú a budeme sa ich snažiť viac motivovať a viesť k sebareflexii. Mladším deťom sa týmto spôsobom snažíme v konkrétnych situáciách vysvetliť, prečo a akého smajlíka sme im prideliť. Pri prideliť veselého smajlíka sa usmievame, chválime dieťa a odmeníme ho. Pri prideliť smutného smajlíka sa tvárime vážne / smutne a snažíme sa dieťaťu vysvetliť, prečo bolo jeho správanie nevhodné.

X. Spôsob poskytovania vreckového podľa § 66 zákona:

Centrum poskytuje podľa zákona 305/2005 Z. z. § 65 písm. a ods. 1 a § 66 deťom vreckové. Suma je podľa vyhlášky 103/2018 Z. z. § 23 písm. 1 bod a) určená pre deti od 6 do 10 rokov veku na 8 % zo sumy životného minima, čo je 8,00 Eur, b) pre deti od 10 do 15 rokov veku 12 % zo sumy životného minima, čiže 12,00 Eur a c) pre detí od 15 rokov na 30 % zo sumy životného minima, čo je 29, 90 Eur. Ekonóm centra odovzdáva mesačne túto sumu sociálnemu pracovníkovi, ktorý si o tom vedie evidenciu. O spôsobe využitia vreckového rozhoduje dieťa a informuje o tom sociálneho pracovníka – vreckové minie na jeden nákup, viacero nákupov alebo si vreckové odkladá na určitý účel. Dieťaťu sa pri nákupe poskytuje potrebná pomoc zohľadňujúca jeho vek a rozumovú vyspelosť. Vzhľadom k zdravotnému a mentálnemu stavu detí v centre sa s vreckovým vždy nakladá v zastúpení. To znamená, že s dieťaťom ide do obchodu niektorí zamestnanec centra, ktorý má peniaze, dieťa si vyberie tovar a zamestnanec ho zaplatí. Sociálny pracovník si archivuje evidenciu vreckového.

Y. Opis postupu v rizikových situáciách pre dieťa alebo plnoletú fyzickú osobu, pre ktoré sa vykonáva pobytové opatrenie v centre, vrátane postupu pri nedovolenom opustení centra dieťaťom, pri úraze dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, vážnych nezhodách medzi deťmi a deťmi a zamestnancami centra:

Aktuálne máme v špecializovanej samostatnej skupine centra len 2 staršie deti, ktorým by samostatné používanie invalidného vozíka umožnilo, aby sami opustili centrum. I v ich prípade je to však veľmi málo pravdepodobné, a doposiaľ sa to nestalo. Ak by sa predsa len niekedy vzdialili, tak len na krátku vzdialenosť, vzhľadom k ich fyzickým možnostiam a terénu. V takomto prípade by ošetrojúci personál kontaktoval ostatných zamestnancov zariadenia, ktorí by prehľadali priestory a okolie zariadenia.

Nakoľko je centrum umiestnené medzi panelákmi na sídlisku, je pravdepodobné, že by okoloidúci upozornili na dieťa bez doprovodu v invalidnom vozíku. V prípade neúspešného hľadania, by sme kontaktovali políciu.

V prípade úrazu by ošetrojúci personál alebo zdravotná sestra poskytli dieťaťu prvú pomoc alebo mu zabezpečil odvoz do odborníkovi podľa typu úrazu, do nemocnice, prípadne zavolať RZP.

V prípade vážnych nezhôd medzi deťmi v prvom rade zasiahne personál. Snaží sa situáciu upokojiť, deti oddeliť, porozprávať sa s deťmi jednotlivito a porozumieť situácii. Potom sa snaží urovnať konflikt a dosiahnuť zmierenie medzi deťmi. Prostredníctvom výchovného pôsobenia sa však zamestnanci snažia predchádzať takýmto situáciám.

Deti umiestnené v našom zariadení nie sú fyzicky spôsobilé na to, aby fyzicky napadli zamestnanca. Môže dôjsť maximálne k verbálnemu konfliktu, ktorý sa snažíme riešiť rovnakým spôsobom ako konflikty medzi deťmi.

Ak by rodičia nevrátili dieťa v dohodnutom termíne, v prvom rade by sociálny pracovník rodičov kontaktoval telefonicky a opýtal sa, prečo dieťa nevrátili do centra, nakoľko mohlo ísť len o zdržanie z objektívnych príčin (zmeškanie alebo meškanie vlaku, autobusu, nehoda na ceste, zdravotné problémy a pod.). Ak by šlo o zámerné nevrátenie dieťaťa, budeme v prvom rade kontaktovať políciu, SPODaSK a ústredie Ministerstva práce sociálnych vecí a rodiny. Následne budeme postupovať podľa pokynov polície.